

Ås kommune
Miljø, mangfold og muligheter

Foto: Stian Lundanes

Planstrategi 2021-2024 for Ås kommune

Vedtatt av kommunestyret 10. desember 2020

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Plan- og styringssystem	3
2	Grunnlag, rammer og føringer	7
2.1	Befolkningsvekst og demografisk utvikling	7
2.2	Folkehelse	8
2.3	Nasjonale og regionale rammer og føringer	9
3	Bærekraftig tjeneste- og samfunnsutvikling	9
4	Utfordringer og planbehov	10
4.1	Oppvekst og opplæring	10
4.2	Helse og mestring	11
4.3	Arealforvaltning og tekniske infrastruktur	11
4.4	Næringsliv og arbeidsplasser	14
4.5	Klimaendringer og klimatilpasning	15
4.6	Samfunnssikkerhet og beredskap	16
4.7	Bomiljø og eiendomsforvaltning	17
5	Verktøy og virkemidler	17
5.1	Lokaldemokratiet	17
5.2	Økonomi, effektivisering og omstilling	18
5.3	Kompetanse	18
5.4	Digitalisering	19
5.5	Samhandling, frivillighet og kultur	20
5.6	Kommunikasjon	21
6	Planer og planbehov – en oversikt	22
	Vedlegg	24
	Vedlegg 1: Nasjonale og regionale rammer og føringer	24

1 Innledning

Hensikten med planstrategien er å få fram hvilke utfordringer kommunen har, og hvilke planer kommunen trenger for å møte disse utfordringene. Kommunens planstrategi skal være vedtatt seinest ett år etter at kommunestyret er konstituert.

Planstrategien er basert på utfordringer som ulike institusjoner¹ ser at kommunene har, samt innspill fra kommunalområdene om de samme utfordringene. Disse utfordringene ses i sammenheng med planer kommunen har eller skal utarbeide. Planstrategien viser også verktøy og virkemidler kommunen har i arbeidet med å møte utfordringene og for å bidra til en bærekraftig samfunns- og tjenesteutvikling.

1.1 Plan- og styringssystem

Alle kommuner skal ha en kommuneplan med handlingsdel koblet til økonomiplan, samt utarbeide reguleringsplan for større bygge- og anleggstiltak. Dette er i tråd med plan- og bygningsloven og kommuneloven. I tillegg er det enkelte plankrav i sektorlovene. Utover dette bestemmer kommunen selv hvilke planer det er behov for. Det tar tid og ressurser å utarbeide nye og rullere eksisterende planer. Det er også en utfordring å følge opp en stor bredde av planer. Det søkes derfor å være så målrettet som mulig for begrense antallet planer det er behov for.

Kommunens planer er viktige styringsverktøy. I denne planstrategien er det ryddet opp i kommunens planer og plansystem. Plansystemet skal:

- Gi et godt grunnlag for politisk styring og administrativ oppfølging.
- Være tilgjengelig og lett å få oversikt over.
- Stimulere til tverrfaglig oppgaveløsning i kommuneorganisasjonen
- Vise en tydelig fordeling mellom planer som vedtas politisk og administrativt.
- Legge til rette for åpenhet og samarbeid/medvirkning i planprosessene.

¹ Viken fylkeskommune, KS, Nasjonal forventninger, Fylkesmannen i Oslo og Viken

1. Planstrategien

Behovet for å rullere kommuneplanen og andre eksisterende politiske temaplaner, samt hvilke nye politiske temaplaner som skal utarbeides, skal komme fram av planstrategien.

2. Kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede strategiske og samordnende plan. Kommuneplanens samfunnsdel skal:

- Beskrive de langsiktige utfordringene.
- Inneholde mål og strategier for samfunns- og tjenesteutvikling i kommunen.
- Inneholde en arealstrategi som legger føringer for kommuneplanens arealdel.
- Omfatte en handlingsdel som kobles til økonomiplanen.

Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk. Kommuneplanens arealdel består av:

- Plankart som viser arealformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.
- Planbestemmelsene som sammen med plankartet utgjør den juridisk bindende delen av kommuneplanens arealdel.
- Planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger.

3. Temaplaner med tiltaksdel

Politiske temaplaner med tiltaksdel:

Politiske temaplaner for enkelte tema eller tjenesteområder utarbeides for å utdype og konkretisere oppfølgingen av kommuneplanen, eller for å dekke andre planbehov i kommunen. Det kan også være et plankrav for å få statlig finansiering til enkelte tiltak. For å redusere antall planer, slås nærliggende planer sammen der dette er mulig og hensiktsmessig.

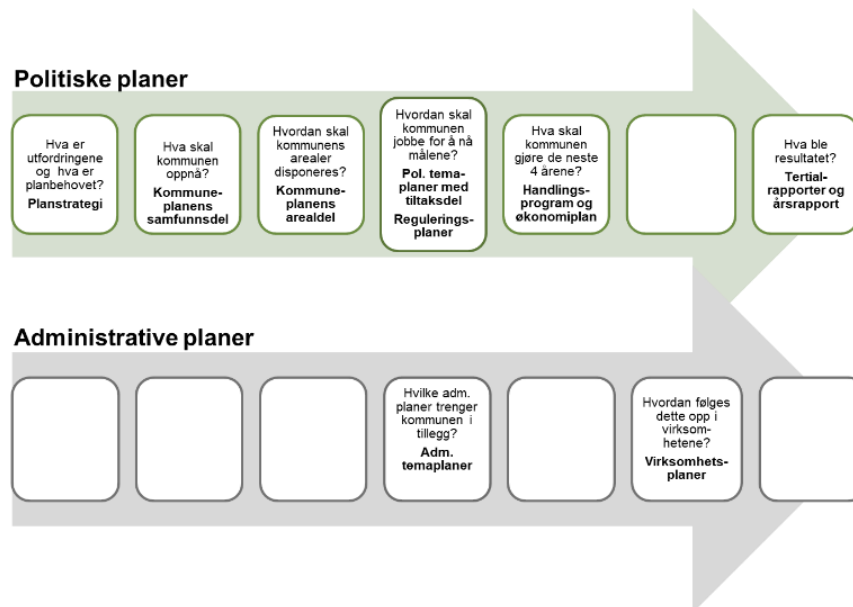
Temaplanene inneholder en tiltaksdel som legges til grunn for prioriteringer i handlingsprogrammet med økonomiplan. Tiltaksdelene brukes som grunnlag for utarbeidelse av handlingsprogrammet, og legges ved handlingsprogrammet. Temaplanene vurderes rullert hvert 4.år som del av arbeidet med planstrategien. De kan følge prosessregler i plan- og bygningsloven dersom kommunen mener det er hensiktsmessig. Temaplaner som er vedtatt utarbeidet eller rullert som del av planstrategien, skal behandles politisk. Nye planer og rullerte planer får tittelen «Politisk temaplan: *Temaet planen handler om*».

Følgende tema skal tydeliggjøres og inngå i planer der det er aktuelt:

- Klimamålene
- Økonomi og omstillingsbehov
- Urbant landbruk og sirkulærøkonomi
- Forebygging av rasisme
- Lysforurensing
- Prinsipper for medvirkning utarbeides og brukes i aktuelle planprosesser.

Administrative temaplaner med tiltaksdel

De administrative temaplanene, er planer som utarbeides for ulike kommunalområdene i kommunen. De administrative planene er innenfor det som er delegert til rådmannen, og krever bare administrativ behandling. Nye planer og rullerte planer får tittelen «Administrativ temaplan: *Temaet planen handler om*».

Figur 3: Politiske og administrative planer i Ås kommune

4. Arealplaner

Kommuneplanens arealdel følges opp med reguleringsplaner. Disse behandles politisk. Detaljreguleringsplanene er grunnlag for byggesøknader og byggesaksbehandling. Disse planene består av plankart, reguleringsbestemmelser og planbeskrivelse. I reguleringsplaner for områder som er regulert som naturvernområder stilles det ofte krav om skjøttsplaner. Disse skjøttsplanene blir også behandlet politisk.

5. Handlingsprogram og økonomiplan

Handlingsprogrammet og økonomiplan med budsjett utarbeides hvert år og behandles av kommunestyret i desember. Det skal bygge på kommuneplanen og tiltaksdelene til temaplanene, og skal vise prioriterte satsinger for de kommende 4 årene.

6. Virksomhetsplaner

Virksomhetsplanene er administrative planer som følger opp handlingsprogrammet og økonomiplanen. Alle enhetene i kommuneadministrasjonen skal ha slike planer.

7. Terialrapporter og årsrapport

Det rapporteres tre ganger i året basert på vedtatt handlingsprogram og økonomiplan. Disse rapportene behandles politisk.

9. Kunnskapsgrunnlag, utredninger, veiledninger

Det er behov for å utarbeide kunnskapsgrunnlag, utredninger og veiledning som grunnlag for temaplaner og arealplaner, samt til støtte for saksbehandlingen. I tillegg gjennomføres ulike prosjekter for å effektivisere og omstille organisasjonen. Det utarbeides også prosedyrer og retningslinjer for en rekke tjenester kommunen yter.

2 Grunnlag, rammer og føringer

Til grunn for denne planstrategien ligger:

- Befolkningsvekst og demografisk utvikling som påvirker samfunns- og tjenesteutviklingen i kommunen.
- Folkehelseoversikten
- Nasjonale og regionale rammer og føringer som kommunene må forholde seg til.

2.1 Befolkningsvekst og demografisk utvikling²

Ved inngangen av 1. kvartal 2020 var det registrert 20 439 innbyggere i Ås kommune. Grensejustering av Tandbergløkka, som tilhører Nordre Follo med virkning fra 1.1.2020, medførte en nedgang på 213 innbyggere sammenlignet med innbyggertall ved utgangen av 4. kvartal 2019.

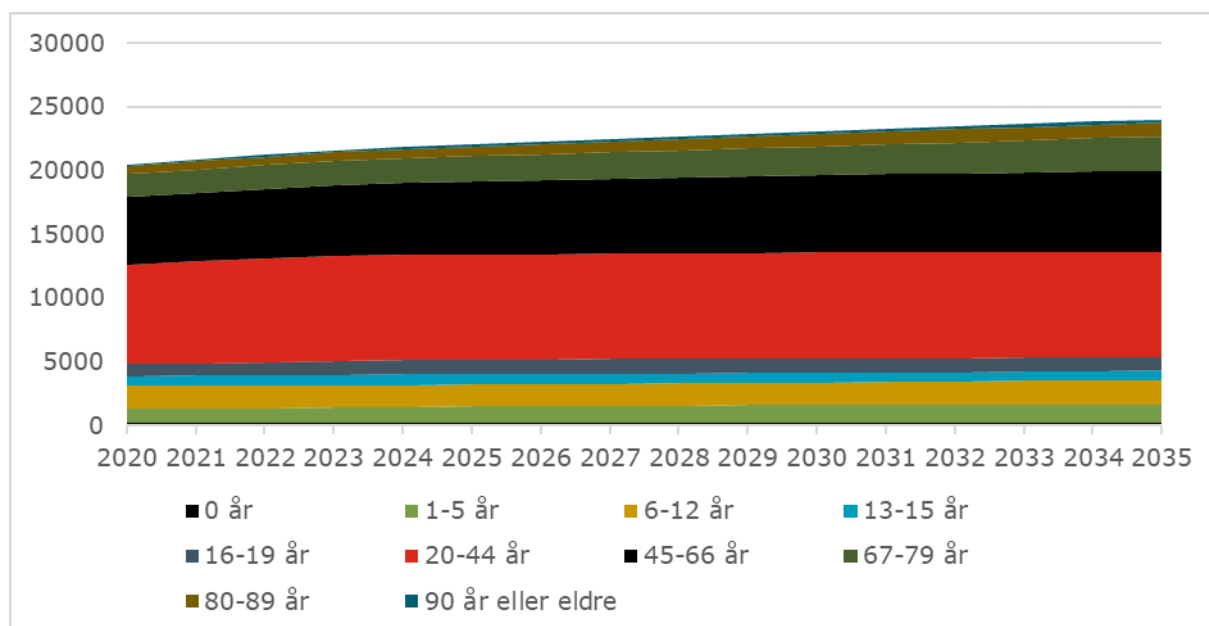
SSB har lagt fram befolkningsframskrivninger av 2020 på regionnivå, som viser en betydelig lavere vekst sammenlignet med SSBs framskrivninger på regionnivå fra 2018 og 2016. Årets framskrivninger er basert på befolkningen slik den er kjent i 2020, og et sett med forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, innenlands flytting og nettoinnvandring. Nedgang i fruktbarhetstall, oppgang i levealder og nedgang i nettoinnvandring siden 2018 er hovedårsakene i den lavere veksten som nå framskrives for Ås og landet forøvrig.

I 2018 viste SSB framskrivning at det pr 1.1.2035 vil være 30 482 innbyggere i Ås. Framskrivning for 2020 viser at det pr 1.1.2035 vil være 23 991 innbyggere i Ås. Disse framskrivingene brukes som et utgangspunkt, og må sees i sammenheng med lokale forhold som kan påvirke resultatene. Slike lokale forhold er kommunens boligprogram, utbygging av Follo-banen, Oslos boligmarked og NMBU.

Årets Kompas-framskriving bygger på SSB-tall og tar høyde for lokale forhold som kommunens boligprogram. Det gir en befolkning på om lag 27 410 i 2035 mot 30.503 i Kompas-framskrivingen for 2019. Det vil si at framskrivningen for 2020 er nedjustert. Det er en følge av revidering av årets boligprogram, og en nedjustering av det framtidige boligtilbudet i Kompas. Det er gjort for å ta høyde for usikkerhet i byggetakt og framtidig demografisk sammensetning.

² Det vises til «Befolkningsframskrivninger for Ås kommune 2021-2035» pr.26.10.2020

Kommunens tjenestetilbud må tilpasses befolkningsveksten og de demografiske endringene. Generelt blir det flere eldre, flere som flytter, mer utenforskap og økende mangfold og ulikhet. Det er viktig å ha kunnskap om dette som grunnlag for mål og strategier for framtidig tjeneste- og samfunnsutvikling tilpasset befolkningens behov.

Figur 4: Utvikling i befolkningssammensetningen i Ås fram mot 2035 (absolutt vekst) (SSB)

2.2 Folkehelse

Folkehelsearbeidet skal bidra til å utvikle et lokalsamfunn som fremmer helse, utjevner sosiale forskjeller i helse og deltakelse, gir gode sosiale og miljømessige forhold og bærekraftige velferdstjenester. Sentralt i dette arbeidet er å motvirke og forebygge utenforskap og ulikhet i helse, oppvekst og levekår.

Folkehelseprofilen for Ås kommune viser at det er en god kommune å bo i for de fleste. Det baserer seg bl.a. på at:

- Innbyggerne i kommunen har høyere forventet levealder enn fylket og landet forøvrig.
- Ungdataundersøkelsen viser at ungdommen i Ås er fornøyd med lokalmiljøet, treffsteder og fritidstilbudet.
- Det er færre innbygger med muskel- og skjelettlidelser, hjertekarsykdommer og psykiske lidelser/symptomer enn i fylket og landet.

Men folkehelseprofilen viser også at kommune har utfordringer med bl.a. at det er sosiale ulikheter blant kommunens innbyggere. Når dette ses i sammenheng med den forventede befolkningsveksten i Ås og med ulike nasjonale satsinger for å bedre folkehelsen, er det seks områder Ås bør satse på:

- Tiltak som gir trygge og gode bomiljøer der en legger vekt på boligsammensetning og universell utforming.
- Tiltak som får flere innbyggere til å bruke sykkel, gange og kollektiv transport.
- Aktiviteter som bidrar til at befolkningen opplever flere leveår med god helse og trivsel.
- Møteplasser som er inkluderende og tilgjengelige på tvers av generasjoner, uavhengig av sosiale eller økonomiske forutsetninger.
- Tiltak som forebygger og snur en negativ utvikling i barn og unges psykiske helse.
- Tiltak som utjevner sosiale forskjeller med vekt på barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.

2.3 Nasjonale og regionale rammer og føringer

- Nasjonale forventninger
- Fylkesmannens forventninger
- Regionale planer
- Lover og forskrifter

Se vedlegg 1.1

3 Bærekraftig tjeneste- og samfunnsutvikling

Bærekraftig utvikling skal være førende for alt planarbeid i kommunen. Det er i tråd med regjeringens vedtak om at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Det er derfor viktig at disse målene blir grunnlaget for samfunns- og tjenesteutviklingen i Ås.

Politiske planer – Bærekraftig tjeneste- og samfunnsutvikling	
Planer som er utarbeidet	Planer som skal utarbeides/rulleres
_____	<ul style="list-style-type: none"> • Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

4 utfordringer og planbehov

4.1 Oppvekst og opplæring

Ås er jevnt over en god kommune å vokse opp i. Likevel er det barn og unge som har utfordringer. Dette er utfordringer som kommunen møter på ulike arenaer der barn og unge er (forebyggende helse, barnehage, skole, barnevern, ungdomsklubb). I tillegg vil Ås kommune med flere innbyggere og kort avstand til Oslo sannsynligvis få flere «by-utfordringer» i framtiden.

Utfordringer for barn og unge er bl.a. knyttet til:

- Økonomiske bekymringer i familien
- Overganger mellom barnehage og skole
- Sammensatte behov
- Inkludering
- Skolevegring
- Psykiske plager og lidelser
- Vold i nære relasjoner
- Større variasjon i ungdomsmiljøene
- Integrering
- Radikalisering

Investeringer i barn og unges oppvekstmiljø gir langsiktige positive virkninger både i form av folkehelse, livskvalitet og kompetanse. Det er i de tidligste årene av livet at grunnlaget for framtidig helse og et godt voksenliv skapes. Barnehager med høy kvalitet skaper gode og stabile oppvekstvilkår for barn.

Å mestre skolen er den enkeltfaktor som har mest å si for levekår og helse senere i livet. Manglende utdanning er en betydelig risikofaktor for å havne utenfor arbeidslivet i voksen alder.

For barn og unge som trenger støtte og utfordringer, er utvikling av tjenester og tiltak som er tilpasset barn, unge og familier særlig viktig. To viktige faktorer i alt arbeid med barn og unge er tidlig innsats og samarbeid på tvers av tjenesteområdene. Det krever bl.a. at:

- Det må settes i gang tiltak for barn med en gang behovet oppstår, dvs. tidlig innsats.
- Det må jobbes systematisk med samhandling mellom aktuelle tjenester slik at barna som trenger det, får hjelp til rett tid.
- Brukerne må involveres i større grad enn i dag.
- Det må etableres et helhetlig og sammenhengende system for de aktuelle tjenestene. Da brukes ressursene mer effektivt, tjenester framstår mer enhetlig overfor brukerne og det gjør det enklere for foreldre/brukere å komme i kontakt med aktuelle tjenester.

Politiske planer – Oppvekst og opplæring	
Planer som er utarbeidet	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none"> • Rammeplan for SFO • Skolebehovsplan for Ås • Barnehagebehovsplan for Ås 	<ul style="list-style-type: none"> • Temaplan: Helhetlige tjenester for barn og unge

4.2 Helse og mestring

Kommunens tjenesteutvikling innen helse og mestring har flere utfordringer. Flere av innbyggerne i Ås blir eldre og skal bo lengst mulig hjemme, og antall innbyggere med sammensatte behov øker.

- Et økende antall eldre innbyggere krever at kommunen legger vekt på og videreutvikler tjenester som bygger opp under egenmestring.
- Utviklingen i Ås viser at antall innbyggere med sammensatte behov øker. Dette er ressurskrevende behov som øker krav til kompetanse og tverrfaglig samarbeid.
- Stadig flere tjenester vil bli gitt hjemme hos innbyggerne. Dette krever en ny måte å jobbe på, både overfor innbyggerne og i forhold til innholdet i tjenestene.
- Sykehjemmene blir stadig mer spesialisert, og vil for de fleste være et kortere behandlingstilbud fremfor et langtids botilbud.
- Antall innbygger med demens øker og fører til økt behov for ressurskrevende tjenester.
- Bruk av velferdsteknologi må prioriteres i tjenester der det er formålstjenlig.
- Det blir stadig færre yrkesaktive og NAV's arbeid og rolle med å hjelpe innbyggere inn i arbeidslivet, med skolegang og integrering viktigere enn noen gang. Yngre personer utenfor arbeidslivet vil alltid være prioritert for tidlig og tett oppfølging.

Politiske planer – Helse og mestring	
Planer som er utarbeidet	Planer som skal utarbeides/rulleres
_____	<ul style="list-style-type: none"> • Temaplan: Helse og mestring • Temaplan: Heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene • Rusmiddelpolitisk handlingsplan

4.3 Arealforvaltning og tekniske infrastruktur

Når antall innbyggere øker, øker behovet for arealer til bl.a. boliger, næring og offentlige tjenester som barnehager, skoler og omsorgsinstitusjoner. Det øker også behovet for vann, avløp, renovasjon, veger, gang- og sykkelveier og tilgang til grøntarealer. Dette øker presset på arealene og andre naturressurser som kommunen forvalter.

4.3.1 Fortetting og transformasjon

Statlige og regionale myndigheter forventer at kommunene avgrensner byggesonen, utvikler kompakte byer og tettsteder og konsentrerer framtidig utbygging rundt kollektivknutepunkt. Det er fordi en slik utvikling:

- Styrker tettstedene og gir bedre grunnlag for service og handel.
- Bidrar til at innbyggernes daglige gjøremål i størst mulig grad skjer med kollektivtrafikk, sykkel og gange.
- Reduserer forbruk av dyrka mark, natur- og friluftsområder.

Områdereguleringsplanen for Ås sentralområde legger rammene for videre utvikling av sentrumsområdet. Skal kommunen lykkes med å gjennomføre planen krever det lojalitet til planen og tydelig byledelse. Det betyr bl.a. et konstruktivt samarbeid mellom politisk og administrativ ledelse som sikrer gode beslutninger. Det gir langsiktighet og forutsigbarhet i utviklingen av sentrum, basert på kunnskap om samfunnsutvikling, samt sentralområdets styrker og identitet.

Spredt boligbygging utfordrer flere aspekter ved bærekraftig arealplanlegging og bør begrenses. Samtidig er det viktig å opprettholde stabile bomiljøer og utnytte etablert sosial og teknisk infrastruktur. Disse utfordringene søker kommunen å møte i arealplanleggingen.

De senere årene har befolkningsveksten vært lavere enn forventet. Dette utfordrer kommunens økonomi. Det er fordi kostnadene for nye investeringer fordeles på færre innbyggere. Det er derfor viktig å få planavklarte og byggeklare arealer som bidrar til befolkningsvekst. Utviklingen må skje i tråd med de kvalitets- og miljøambisjonene kommunen har.

Kommuneplanens arealdel og boligprogrammet viser hvilke utbyggingsområder skal realiseres og når de skal realiseres. Det forventes at det utarbeides reguleringsplaner i tråd med føringene gitt i gjeldene kommuneplan og boligprogram.

4.3.2 Landbruk

36,8% av kommunens arealer er matjord og det aller meste er av god kvalitet. Kommunen har et ansvar for å ta vare på og forvalte denne ressursen. I et vekstområde som Folloregionen utfordres dette av nedbygging med lokale, regionale og statlige prosjekter. Dette kan til en viss grad kompenseres med nydyrking og jordflytting, men det er kostnadskrevenende og gir ikke samme kvalitet på matjorden på kort sikt.

4.3.3 Naturmangfold

Arealinngrep og arealbruk har stor og negativ påvirkning på naturmangfoldet i Norge. Kommunen som arealmyndighet har derfor en viktig oppgave med å ta vare på og forvalte naturmangfoldet. Det krever kunnskap om naturverdiene i kommunen, kompetanse om forvaltning etter gjeldende lovverk, samt andre

tiltak som sikre naturmangfold (eks. bekjempe fremmede arter).

4.3.4 Friluftsliv

Kombinasjonen fysisk aktivitet og naturopplevelse gir gode helseeffekter, og friluftsliv er en viktig kilde til livskvalitet og fysisk og psykisk helse. Kommunen har et ansvar for å sikre tilgang til slike arealer (natur og nærnatur).

4.3.5 Kulturminner og kulturmiljøer

Kommunene har ansvar for å forvalte de lokale kulturminnene og kulturmiljøene. For å forvalte disse verdiene i et langsiktig perspektiv, må de ha en tydeligere plass i saksbehandlingen og arealforvaltningen i kommunen. Det krever en oversikt over hvilke verdier de representerer i form av nyere tids kulturminner, bomiljøer og enkeltobjekter/boliger.

4.3.6 Vannmiljø

Vannmiljø er en samlebetegnelse for økologiske og kjemiske forhold i en vannforekomst. De fleste arealplaner berører ett eller flere vassdrag, grunnvannsforekomster eller sjøområder direkte eller indirekte. Et kvartal med bygninger og asfalterte gater påvirker vannmiljøet, fordi avløp og overflatevann ofte ender opp i en vannforekomst. Ås er en landbrukskommune, og det er utfordringer med næringsrik avrenning fra landbruksdrifta.

4.3.7 Teknisk infrastruktur

Med teknisk infrastruktur menes i denne sammenheng:

- Anlegg for drikkevann
- Anlegg for håndtering av avløpsvann
- System for håndtering av husholdningsavfall
- System for å bygge, drifte og vedlikeholde kommunale veier og gang- og sykkelveier
- System for å utvikle, drifte og vedlikeholde idrettsanlegg og grøntområder

Dette er grunnleggende tjenester for alle innbyggerne i kommunen, men er samtidig kostnadskrevende³ og til dels arealkrevende. Flere innbyggere øker belastningen på den eksisterende tekniske infrastrukturen, og stiller krav til utvikling av ny.

Ledningsnett for vann og avløp må stadig utbedres for å sikre kvaliteten på vannet og unngå forurensning av vann og vannmiljø. Renseanleggene har utfordringer med å overholde sine renskrav, og med å håndtere mengden overvann fra kommunens ledningsnett.

Alle husholdninger skal ha et tilbud om håndtering av avfallet. Det er et mål å redusere denne mengden. Det avfallet som behandles, skal i så stor grad som mulig gjenbrukes og resirkuleres.

³ Vann, avløp og husholdningsrenovasjon er eksempler på kommunale betalingstjenester. Drift og investeringer dekkes via selvkost.

Ås kommune har drift- og vedlikeholdsansvar for kommunale veger og gang- og sykkelveier. I dette arbeidet inngår å gjennomføre trafiksikkerhetstiltak og å bygge flere og bedre gang- og sykkelveier.

Grønnstrukturen i kommune er viktig for bl.a. trivsel og naturmangfold og holder igjen vann ved store nedbørsmengder. Kommunen har et ansvar for å holde de arealene som er kommunens eiendom vedlike.

Politiske planer – Arealforvaltning og teknisk infrastruktur	
Planer som er utarbeidet:	Planer som skal utarbeides/rulleres:
<ul style="list-style-type: none"> • Plan for naturmangfold • Strategi og tiltaksplan for sykkel- og gange • Tiltaksplan for trafiksikkerhet • Tiltaksplan for idrett, friluftsliv og nærmiljø • Reguleringsplaner • Skjøtselsplaner • Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø • Temaplan: Veger, gang- og sykkelveier, trafiksikkerhet • Temaplan: Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv • Temaplan: Uteområder • Temaplan: Kulturminner og kulturmiljøer • Reguleringsplaner • Skjøtselsplaner

4.4 Næringsliv og arbeidsplasser

Sentralisering, globalisering, økonomi, digitalisering og politikk er viktige drivkrefter for næringsutvikling. Kunnskapsøkonomien legger grunnlaget for næringsutviklingen i større grad enn tidligere. NMBU, nærheten til E6, E18 og jernbanen bidrar til at Ås er attraktiv for næringslivet. Det gir mange muligheter til å utvikle næringsliv og arbeidsplasser. Men det utfordrer kommunen også på en rekke områder:

- ABC-prinsippet om rett virksomhet på rett plass må legges til grunn for lokalisering av næringsvirksomheter i kommune. Arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter bør ha høy arealutnytting, sentral lokalisering i sentrum, tilgjengelighet til kollektivtilbud og mange innbyggere i gang- og sykkelavstand. Arealkrevende virksomheter bør ha nærhet til hovedveinettet. De kan ha lavere arealutnyttelse, mindre sentral beliggenhet og lav tilgang til kollektivtilbud.
- Utbygging av NMBU og tilleggende institutter, øker antall arbeidsplasser i Ås. De gir mulighet for knoppskyting av forretningsmessige virksomheter som enten avledes av virksomhetene på campus eller som søker nærhet til forskningsmiljøene. Dette krever tilgang til attraktive og planavklarte arealer og lokaler. Det krever også at det jobbes systematisk med å tiltrekke seg denne type virksomheter.
- Varehandelen er i endring, netthandelen øker og butikker legges ned. Samtidig dreier handelen seg fra varer til tjenester. Dette krever en strategi

der det legges større vekt på å få kunnskaps- og tjenestebaserte arbeidsplasser inn i sentrum, og der kommunen tenker nytt om bruk av førsteetasjene.

- Næringsutvikling langs Europaveiene (Nygårdskrysset, Holstadkrysset og Korsegårdkrysset) er attraktivt for mange aktører som driver med bredt vareutvalg. Ytterligere tilrettelegging for denne type virksomheter her, gir økt samlokalisering og mer effektiv utkjøring ved netthandel. Men det er bilbasert, og vil utfordrer utvalget og tilbudet i sentrumsområdene.
- Nasjonalt er kulturnæringer målt som en av de største næringsområdene, men det er begrenset fokus på denne næringen regionalt og lokalt. Denne næringen bidrar til å skape aktivitet, utvikling, innovasjon, og mangfoldige lokalsamfunn.
- Landbruket i Follo og Ås har mange muligheter til å utvikle ny landbruksbasert næringsvirksomhet. Areal og bygninger kan brukes til mye, og nærhet til Oslo gir mange fordeler. Det kan være investeringer innenfor tradisjonelt landbruk, inn på tunet virksomheter (grønn omsorg), grønt reiseliv, mat og drikke med lokal identitet og fornybar energi.

Politiske planer – Næringsliv	
Er utarbeidet:	Skal utarbeides/rulleres:
<ul style="list-style-type: none"> • Næringsstrategi for Ås kommune 	_____

4.5 Klimaendringer og klimatilpasning

4.5.1 Klimaendringene

Klimaendringene er en av vår tids største utfordringer, som vil påvirke samfunnet og hvordan vi lever i tiden framover. Klimagassutslippene og konsekvensene av dem skjer lokalt, og derfor må utfordringene løses lokalt. Ås kommune må tilpasse seg framtidens klima, samtidig som vi bidrar til at Norge overholder sine internasjonale klimaforpliktelser. Innenfor områdene transport, stasjonær energi, avløp og avfall, landbruk og indirekte utslipp kan kommunen gjennomføre en rekke tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslippene. De største klimautslippene i Ås, kommer fra transportsektoren. Nye bolig- og næringsområder må lokaliseres på en måte som stimulerer til bruk av miljøvennlige transportmidler til jobb, fritidsaktiviteter og handelsturer.

4.5.2 Klimatilpasning

Effekten av klimaendringene begynner å gjøre seg gjeldende, og arbeidet med klimatilpasning må vektlegges i større grad. Sentralt i dette arbeidet er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur mot uønskede hendelser og å ta vare på naturens biologiske mangfold og økologiske prosesser.

Klimatilpasning utfordrer en rekke av ansvarsområdene til kommune. Disse utfordringene må identifiseres og inkluderes i aktuelle planer, framfor å lage en ny plan med tema klimatilpasning. De mest aktuelle utfordringene er innenfor vann og avløp, veg, vedlikehold av bygg, ras og flom. Planer som dekker disse temaene, må ta opp klimatilpasning som tema. Det gjelder også kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og ROS-analyser i aktuelle arealplaner (se kapittel 4.6)

Politiske planer – Klimaendringer og klimatilpasning	
Er utarbeidet:	Skal utarbeides/rulleres:
<ul style="list-style-type: none"> Klima- og energiplan for Ås kommune 	_____

4.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

4.6.1 Overordnet ROS-analyse

Kommunen har et ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, og skal være pådriver overfor lokale aktører i beredskapsarbeidet. Risikobildet er i endring, og kommunen må være spesielt oppmerksom på konsekvenser av klimaendringer (klimaberedskap), sårbarheten i IKT og samfunnskritisk struktur samt pandemier.

Gjeldende ROS-analysen viser at det er flere forhold som gir sårbarhet i kommunen. Store transportveier gjennom kommunen gjør oss utsatt for hendelser på jernbane og vei, både med farlig gods og personer. I tillegg har en økt avhengighet av teknologi gjort oss mer sårbare for bortfall av IKT og kraftforsyning. I likhet med landet for øvrig er vi sårbare for utbrudd av større pandemier.

4.6.2 ROS i arealplanlegging

Kommunen skal fremme samfunnssikkerhet og forebygge risiko i sin rolle som planmyndighet. Plan- og bygningsloven stiller krav om risiko- og sårbarhetsanalyse av planområder der det tilrettelegges for utbygging både på kommuneplannivå og reguleringsplannivå. ROS-analysene skal brukes som beslutningsgrunnlag for å avgjøre om området kan bebygges, og om det må tas spesielle hensyn som må innarbeides i planbestemmelser og plankart. I dette arbeidet må kommunen analysere naturhendelser med hensyn til klimaendringer. Det gjelder spesielt uønskede hendelser som kan ramme kritisk infrastruktur.

Planer – Samfunnssikkerhet og beredskap	
Er utarbeidet:	Skal utarbeides/rulleres:
_____	<ul style="list-style-type: none"> Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med tiltaksplan

4.7 Bomiljø og eiendomsforvaltning

4.7.1 Bomiljø og boligsosiale hensyn

Å bo er grunnleggende viktig for ethvert menneske. Kommunen har et ansvar for å planavklare arealer hvor det kan bygges nye boliger, men skal også bidra til at de med bovansker har mulighet til å leie eller eie bolig. Andelen omsorgsboliger, sykehjem og kommunale boliger må ses i sammenheng med utviklingen av boligmarkedet samt tilgang på tilrettelagt og universelt utformede boliger og bomiljø. Ulike typer boliger som f.eks. flergenerasjonsboliger, eldrekollektiv og mikrohus etterspørres, og må også vurderes i denne sammenheng. Det er en rekke utfordringer på dette området:

- Høye boligpriser i knutepunkt og fortettingsområder gjør det vanskelig å fremskaffe boliger til barnefamilier og innbyggere med vanlige inntekter.
- Det er for lite rotasjon i eneboligmarkedet.
- Eldre er en sammensatt gruppe som har ulike boligbehov, og som ikke i tilstrekkelig grad er fanget opp.
- Det er for få boliger til ulike vanskeligstilte grupper.
- Det er noen levekårsutfordringer i noen områder i kommunen.
- Ansvar for boligpolitikken i kommunen er fragmentert.

4.7.2 Eiendomsforvaltning

Flere innbyggere fører til økt behov for barnehager, skoler og andre institusjoner. Kommunen eier i dag formålsbygg og kontorlokaler på til sammen 150 000m². Dette øker til 170 000 m² i 2023. Av dette utgjør boliger 19 000 m². Det bygges også flere institusjoner. Dette skal driftes og vedlikeholdes. Klimaendringer og klimatilpasning utfordrer vedlikeholdet mer enn tidligere. Det er et mål å drive verdibevarende vedlikehold i tilstandsklasse 1 eller bedre. I tillegg leier kommunen 7 500 m². Det må avklares hvordan dette behovet skal dekkes etter at leieavtalene utløper.

Politiske planer – Bomiljø og eiendomsforvaltning	
Er utarbeidet:	Skal utarbeides/rulleres:
<ul style="list-style-type: none">• Vedlikeholdsplan - bygg	<ul style="list-style-type: none">• Eiendomsstrategi• Vedlikeholdsplan - bygg

5 Verktøy og virkemidler

Kommunen har ulike verktøy og virkemidler som må brukes for å møte utfordringene og bidra til en bærekraftig samfunns- og tjenesteutvikling.

5.1 Lokaldemokratiet

Demokrati er en grunnleggende verdi i samfunnet vårt. Lokaldemokratiet er en organisering med folkevalgte som styrer kommuner og fylkeskommuner og vektlegger innbyggernes mulighet til innflytelse.

Et tøffere offentlig ordskifte og økt tidsbruk gjør det utfordrende å rekruttere til lokalpolitikken. Redusert lokalpolitisk handlingsrom som følge av sterkere statlig detaljstyring og fastsetting av rettigheter legger press på kommunenes evne til å løse oppgavene. Det påvirker folks tillit til kommunene. Flere oppgaver uten at finansiering følger med, vil forsterke dette.

Politiske planer/dokumenter – Lokaldemokrati	
Er utarbeidet:	Skal utarbeides/rulleres:
<ul style="list-style-type: none"> • Ås kommunes reglementer 	_____

5.2 Økonomi, effektivisering og omstilling

Kommuneøkonomiens rammebetingelser bestemmes av landets økonomi som i stor grad er basert på inntekter fra oljesektoren. Redusert etterspørsel etter olje kan redusere inntektene til staten og dermed overføringen til kommunene. Samtidig utfordrer eldrebølgen, klimatiltak, vedlikeholdsetterslep og investeringer for å møte befolkningsveksten kommuneøkonomien.

Ås kommunen har de siste årene investert i nye barnehager og skoler, samt innen eldreomsorgen. Befolkningsveksten har imidlertid vært lavere enn tidligere prognoser har vist. Resultatet er ledig kapasitet både i barnehager, skoler og på institusjoner. Det blir også færre innbyggere å fordele kostnadene på. Trangere økonomi gir tøffere prioriteringer på hvilke tjenester og nivået på tjenester kommunene skal levere i framtiden. Dette medfører omprioriteringer og kutt i tjenester, samt behov for omstilling og nytenkning.

Det har vært tiltagende vekst i kommunal selskapsorganisering. Større enheter gir stordrifts- og kvalitetsfordeler, samtidig som det gir kommunen mulighet til å organisere virksomheten på en måte som skreddersys til oppgaveløsningen

Planer – Økonomi, effektivisering og omstilling	
Planer som er utarbeidet	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsprogram med økonomiplan og budsjett • Eiermelding 	<ul style="list-style-type: none"> • Handlingsprogram med økonomiplan og budsjett

5.3 Kompetanse

Med strammere økonomiske rammer, krav til raske endringer i tjenester til innbyggere og kommunal forvaltning, har kommunen en utfordring med å sikre og utvikle riktig kompetanse i de ulike virksomhetene i egen organisasjon.

Kommunen er en del av Osloregionens arbeidsmarked og det er krevende å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere. Kommunereformen som ble iverksatt i 2019 førte til større kommuner i Osloregionen og Viken. Dette

påvirker Ås kommune og gjør at kommunen må bli mer synlig som arbeidsgiver, tjenesteyter og myndighetsutøver. Kommunen må også kunne tilby et godt arbeidsmiljø og konkurransedyktige arbeidsvilkår.

Kompetanseutvikling av ansatte i kommunen er nødvendig, og det er behov for å tenke nytt om hvordan de ulike tjenestebehovene skal dekkes på mange fagområder i kommunen. Det er viktig å bruke den interne kompetansen kommunen har til å utvikle tjenestetilbudene, tenke nytt og innovativt.

Kommunen jobber med å tilrettelegge for tiltak som kvalifiserer for arbeidslivet (lærlinger, språkpraksis, arbeidspraksis til kandidater via kommunen, NAV og utdanningsinstitusjoner). Det gjennomføres lederutviklingstiltak på grunnlag av arbeidsgiverstrategien, og kompetanse gjenbrukes på tvers for å skape utvikling og god samhandling.

Politiske planer – Kompetanse	
Planer som er utarbeidet	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsgiverstrategi 	_____

5.4 Digitalisering

Digitalisering i offentlig sektor handler om endring og fornyelse av tjenester, prosesser og arbeidsmåter. Det krever en organisasjon og ledelse som ser og tar i bruk mulighetene som teknologien gir. Digitalisering av offentlig sektor skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Det skal gi bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter og legge til rette for økt produksjon i samfunnet.

Utfordringene med digitalisering:

- De digitale løsningene må være brukervennlige ved å legge vekt på brukernes behov, brukerstøtte, forenkling og automatisering
- Skal digitalisering bidra til utvikling og effektivisering, må de gode ideene realiseres og aktiviteter som gir gevinst for tjenestene, må prioriteres.
- Den digitale kompetansen til ansatte og innbyggere nå utvikles.
- De digitale løsningene må være integrerte og helhetlige. Dette krever samarbeid intern i kommunen og med andre aktører.
- Informasjonssikkerhet og personvern på vektlegges.

Eksempler på digitaliserte tjenester:

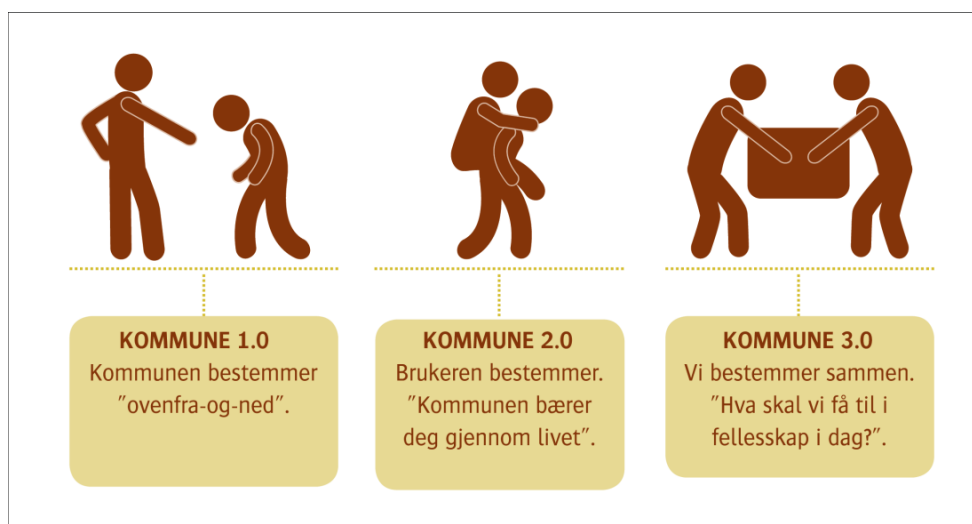
- Digitale opplærings- og kulturtilbud.
- Digitale dialogløsninger og tilgang til plandata i digitalt planregister, og til temadata i det offentlige kartgrunnlaget.
- eByggesak-standard som sikrer en mer effektiv og fulldigital saksbehandling av byggesøknader.

- Velferdsteknologiske løsninger som gir brukerne økt trygghet, mestring, medbestemmelse og livskvalitet.
- Barnehagene og skolene benytter digitale verktøy og læremidler som gjør barna rustet til å møte dagens og framtidens digitale samfunn.
- Med ePolitiker bruker politikere/administrasjon mobile enheter og har papirløse møter.

Politiske planer - Digitalisering	
Eksisterende planer	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none"> • Digitaliseringsstrategi 	_____

5.5 Samhandling, frivillighet og kultur

Samarbeid er en viktig arbeidsform for å møte mange av de utfordringene kommunen har. Det må skje regionalt og med aktører i lokalsamfunnet og i kommuneorganisasjonen. Kommune 3.0 innebærer at ansatte i kommunen og innbyggerne sammen skal skape velferden - samskaping.

Figur 5: Fra Kommune 1.0 via Kommune 2.0 til Kommune 3.0

I arbeidet med samfunns- og tjenesteutviklingen i kommunen, er det viktig å involvere innbyggere, næringsliv og organisasjonsliv.

Innbyggertorget er et verktøy for å få til dette. Det er et knutepunkt for informasjon, råd og veiledning om kommunens tjenester. Her treffer du ansatte fra innbyggjerservice (tidligere servicetorget), frivilligsentralen, innbyggerkoordinator og møteplasskoordinator. De har god kjennskap til kommunens tjenester, og hjelper deg gjerne hvis du har spørsmål eller trenger veiledning. Det er også en møteplass som skal fremme samarbeid mellom innbyggere, lag og foreninger, næringsliv og kommunen. Her legges det til rette for et aktivt samspill mellom frivillig sektor, kommunen, næringslivet og

innbyggerne. Her skal mennesker treffe mennesker til gode møter og positiv samskaping.

Kultur og frivillighet er viktige faktorer for et godt, trygt og trivelig lokalmiljø samt økt livskvalitet. Det gir grunnlag for å etablere sosiale møteplasser og nettverk, og kan være et supplement til noen offentlige tjenester. Et godt samarbeid mellom kommunen og frivillige aktører kan også bidra til utvikling av andre kommunale tjenester som f.eks. innen omsorg og oppvekst.

Kultur skaper trivsel og skaper identitet og tilhørighet. Den har også en evne til å fremme god helse gjennom hele livsløpet. Kultur er derfor nyttig i seg selv, men er også et viktig virkemiddel i kommunens arbeid med f.eks. tidlig innsats og forebygging og i arbeidet med å motvirke «utenforskap».

Frivillig engasjement er en grunnstein i et hvert lokalsamfunn. Det gir en bredde i kultur- og fritidstilbudet som møter behov og ønsker i de ulike lokalmiljøene.

Utviklingen i hele Ås kommunen krever et nytt blikk på hvilke behov det er for nye arenaer og tilbud som bidrar til gode levekår og sunne oppvekstmiljøer. I dette ligger:

- Utvikle gode betingelser for frivilligheten som er grunnlaget for en rekke fritidsaktiviteter for barn, unge og voksne.
- Utvikle de kommunale kulturtilbudene (eks. kulturskole og bibliotek) for å kunne dekke en ny og økt etterspørsel.
- Etablere tilgjengelige og egnede arenaer/lokaler for kultur, idrett og fritidsaktiviteter.

Politiske planer – Samhandling, frivillighet og kultur	
Eksisterende planer	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none">• Frivilligmelding	<ul style="list-style-type: none">• Temaplan: Kultur og kulturlivet• Temaplan: Kulturskolen

5.6 Kommunikasjon

Strategisk kommunikasjon er ofte en suksessfaktor for at kommunen skal nå sine mål. Derfor skal kommunen i alle faglige, politiske, økonomiske og praktiske valg ta hensyn til at beslutningene skal kommuniseres og planlegge for dette. Kommunikasjon med innbyggere og andre er grunnleggende for å sikre:

- Informerte innbyggere som har tilgang til informasjon om kommunens virksomhet og kjenner sine rettigheter, plikter og muligheter.
- Engasjerte innbyggere som inviteres til å delta i utformingen av politikk, ordninger og tjenester.

De viktigste utfordringene kommunen har når det gjelder kommunikasjon, er å sikre at kommunens informasjon og kommunikasjonskanaler:

- er tilgjengelige for alle
- er trygge og gjenkjennelige
- er raske og effektive
- legger til rette for dialog og medvirkning

Politiske planer – Kommunikasjon	
Eksisterende planer	Planer som skal utarbeides/rulleres
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjonsstrategi 	_____

6 Planer og planbehov – en oversikt

Oversikten er en sammenstilling av de politisk planene som er vist i kapittel 4 og 5. Planene er fordelt på kategoriene:

- Ingen endring: Dette er planer som er nylig vedtatt.
- Utarbeides løpende: Reguleringsplaner
- Revideres årlig: Dette gjelder i hovedsak handlingsprogram og økonomiplan. I tillegg kommer tre tiltaksplaner som på sikt skal inngå som del av tiltaksdelen i temaplaner.
- Rulleres: Dette er gjeldende planer som pga alder eller endrede rammer og føringer må gjennom en mer omfattende planprosess.
- Utarbeide ny: Dette er planer som kommunen ikke har pr. i dag, og som skal utarbeides.

Når i perioden 2021-2024 planer skal rulleres og utarbeides, vurderes hvert år i forbindelse med handlingsprogram og økonomiplan.

Utfordringer Verktøy Virkemidler		Planstrategien 2021-2024 Politiske planer for Ås kommune	Ingen endring	Utarb. løp- ende	Revider årlig	Rullere	Utarb. ny
	1	Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel				X (p) ⁴	
Oppvekst og opplæring	2	Temaplan: Helhetlige tjenester til barn og unge					X (p)
	3	Barnehagebehovsplan	X				
	4	Skolebehovsplan	X				
	5	Rammeplan for SFO	X				
Helse og mestring	6	Rusmiddelpolitisk handlingsplan					X
	7	Temaplan: Helse og mestring					X
	8	Temaplan: Heltidskultur for helse og omsorgstjenestene					X
Areal- forvaltning og teknisk infrastruktur Arealplaner	9	Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø				X	
	10	Temaplan: Uteområder					X
	11	Temaplan: Veg, gang- og sykkelveier, trafiksikkerhet					X
	12	Tiltaksplan for trafiksikkerhet* ⁵			X		
	13	Temaplan: Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv					X
	14	Tiltaksplan for idrett, friluftsliv og nærmiljø*			X		
	15	Strategi og tiltaksplan for sykkel- og gange	X				
	16	Plan for naturmangfold	X				
	17	Temaplan: Kulturminner og kulturmiljøer					X (p)
	18	Skjøtselsplaner, Køyebukta					X (p)
	19	Skjøtselsplan, Slorene				X	
	20	Reguleringsplaner		X			
Næringsliv og arbeidsplass.	21	Næringsstrategi	X				
Klimaendring og tilpasning	22	Handlingsplan for klima- og energi	X				
Samfunns- sikkerhet og beredskap	23	Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med tiltaksplan				X	
Bomiljø og eiendoms- forvaltning	24	Vedlikeholdsplan for kommunale bygg			X		
	25	Eiendomsstrategi					X
	26	Boligpolitisk plan	X				
Økonomi, effektivisering og omstilling	27	Handlingsprogram med økonomiplan og budsjett			X		
	28	Eiermelding				X	
Lokal- demokrati	29	Ås kommunes reglementer	X				
Kompetanse	30	Arbeidsgiverstrategi				X	
Samhandling, frivillighet og kultur	31	Frivilligmeldingen	X				
	32	Temaplan: Kulturskolen					X
	33	Temaplan: Kultur					X
Kommunikasjon	34	Kommunikasjonsstrategi	X				

⁴ (p) = pågående

⁵ * Tiltaksplan for trafiksikkerhet og Tiltaksplan for idrett, friluftsliv og nærmiljø vil inngå i tiltaksdelene til Temaplan: Veg, gang- og sykkelveier, trafiksikkerhet og Temaplan: Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv når disse utarbeides.

Vedlegg

Vedlegg 1: Nasjonale og regionale rammer og føringer

Planlegging i kommunene skal skje innenfor rammene av nasjonale og regionale føringer. De mest sentrale føringene for rulling av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er beskrevet under.

1. Nasjonale føringer

1.1 Nasjonale forventninger: Hvert 4.år i forkant av kommunevalget mottar kommunene nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for kommende valgperiode. (KMD, 2019.) FNs 17 bærekraftsmål løftes fram som grunnlag for regional og kommunal planlegging. De nasjonale forventningene (2019-2023) vektlegger følgende fire områder:

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

1.2 Statlige planretningslinjer (SPR): SPR brukes for å konkretisere de nasjonale forventningene til planleggingen og markere nasjonal politikk på viktige områder i planleggingen. Disse er:

- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

2. Regionale føringer

2.1 Fylkesmannens forventningsbrev: Forventningene fra fylkesmannen setter søkelys på noen sentrale oppgaver som kommunen forvalter og som Regjeringen er spesielt opptatt av og har klare forventninger til. I forventningsbrevene for 2020 er følgende tema nevnt spesielt.

- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Barn og unge
- Helse og sosial
- Forutsetninger for gode tjenester til innbyggerne
- Kommunens arbeid med samfunns- og arealplanlegging med vekt på:
 - Bærekraftig arealutvikling
 - Folkehelse og boligsosiale hensyn
 - Samfunnssikkerhet

- Klimatilpasning og naturbaserte løsninger
- Snøhåndtering
- Jordvern og økt matproduksjon
- Strandsone, vassdrag og vannkvalitet
- Naturmangfold og sammenhengende blågrønne strukturer
- Masseforvaltning
- Digitalisering og effektivisering
- Samordning og interesseavveining

2.2 Regionale planer: Regionale planer skal legges til grunn for kommunal planlegging og virksomhet, så langt det er forenelig med kommunalt selvstyre. I forbindelse med etablering av Viken fylkeskommune, utarbeides det nå en planstrategi for det nye fylket. De regionale planene i gjeldende planstrategi vil gjelde inntil nye er utarbeidet.

Areal og transport:

- Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus
- Regional plan for handel, service og senterstruktur

Utdanning og næringsutvikling:

- Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus

Bomiljø, inkludering og mangfold

- Spor for fremtiden - Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus 2007-2018
- Aktivitetsløftet - Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus 2016-2030

Klima og miljø

- Regional plan for klima og energi i Akershus
- Regional plan for masseforvaltning i Akershus
- Regional plan for vannforvaltning for Glomma vannregion

3. Lover og forskrifter

Kommunen er har fått delegert myndighet til å håndheve 55 lovverk med tilhørende forskrifter. Dette setter rammer for utforming og omfang av de tjenestene kommunen er pålagt å yte. Eksempel på slike lover og forskrifter er:

- Oppvekst og opplæring: Barnehageloven, opplæringsloven, barnevernloven
- Helse og mestring: Sosialtjenesteloven, helse- og omsorgstjenesteloven, pasient og brukerrettighetsloven
- Teknikk: Forurensningsloven med forskrifter
- Kultur: Lov om folkebibliotek, Lov om register for frivillig virksomhet, kulturskoleloven (Opplæringsloven § 13.6)
- Samfunnsutvikling: Plan- og bygningsloven og sektorlover

Ås kommune

Miljø, mangfold og muligheter

